C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1a-665/22 Judecătoria Edineț, sediul Central

Judecător: Maria Iftodi

D E C I Z I E
În numele Legii

28 iulie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord

Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari
Grefierul Mihail Zabureanîi
Cu participarea:
Procurorului Liliana Pasat
Avocaților Vladislav Teleba, Corina Movilă

a judecat în ordine de apel, în ședință publică apelurile procurorului în Procuratura raionului Edineț, Nadejda Podgurschi și a părții vătămate Bortă Ion declarate împotriva sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 30 ianuarie 2019, pe cauza penală în privința lui:

Paduca Mihail ***,** a.n.*****, originar din s. Burlăneşti, r-nul Edineţ, locuitor al mun. *****, str. ***** *****, studii medii, supus militar, în concubinaj, are la întreţinere un copil minor, neangajat în cimpul muncii, moldovean, cetățean al Republicii Mooldova, anterior condamnat:

-prin sentinţa Judecătoriei Edineţ din data de 26 decembrie 2013 în temeiul art.287 alin. 3), fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, conform art. 90 CP, fiind dispusă suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, prin Decizia Curţii de Apel Bălţi din data de 30.04.2014, sentinţa a fost casată, fiindu-i stabilit lui Paduca Mihail un termen de probă de 2 ani;

-prin sentinţa Judecătoriei Edineţ din 31 iulie 2014 în temeiul art. 361 alin. (1) CP, a fost achitat din motiv, că fapta inculpatului nu întruneşte elementele infracţiunii, prin Decizia Curţii de Apel Bălţi din data de 1 februarie 2015, sentinţa a fost casată, Paduca Mihail a fost

recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. 1) CP, cu numirea unei pedepse de 2 ani inchisoare, în temeiul art. 84 alin. 4) CP, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, in temeiul art. 90 CP, s-a dispus suspendarea condiţionată a pedepsei, stabilindu-i termen de probă de 3 ani;

învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cauza s-a aflat în procedură de examinare:
Instanța de fond: 05 martie 2018-30 ianuarie 2019;
Instanța de apel:21 februarie 2019-23 decembrie 2021;
Instanța de recurs ordinar: 12 aprilie 2022- 13 iunie 2022;
Instanța de apel: 08 august 2022-11 decembrie 2024 (procedura judecătorului Oleg Moraru-demisie); 24 decembrie 2024- 28 iulie 2026;

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelurilor, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelurilor, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 30 ianuarie 2019, s-a încetat procesul penal în cauza lui ***Paduca Mihail*** ***** învinuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal al Republicii Moldova*, în legătură cu existenţa hotărârii organului de urmărire penală asupra aceleaşi persoane, pentru aceeaşi faptă de neîncepere a urmăririi penale şi există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală.*

S-a revocat în privinţa lui Paduca Mihail ***** măsura preventivă aplicată - obligarea de a nu părăsi localitatea.

Acţiunea civilă înaintată de Bortă Ion către Paduca Mihail ***** privind încasarea prejudiciului material şi moral, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Măsura asiguratorie sub formă de sechestru aplicată asupra bunului imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Edineţ, str. *****, cu valoarea estimativă de 555747 lei, ce aparţine lui Paduca Mihail, s-a dispus a fi anulată, la intrarea sentinţei în vigoare.

S-a respins, ca neîntemeiată solicitarea procurorului Podgurschi Nadejda privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 46, 50 lei.

Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat că *potrivit rechizitoriului Paduca Mihail *****,* în perioada anilor 2010-2011, prin

înşelăciune şi abuz de încredere a însuşit de la Bortă Ion *****, mai multe bunuri şi anume: 2 stivuitoare cu capacitatea de 3 tone, preţul unui stivuitor fiind de 5000 euro, la preţ total de 10 000 euro, două stivuitoare cu capacitatea de 6 tone, preţul unui stivuitor fiind de 3000 euro, la preţ total de 6000 euro, două kempinguri la preţ de 1000 euro fiecare, la preţ total de 2000 euro, motor pentru autoturism de model „*****”, la preţ de 1000 euro, set pentru vulcanizare auto, la preţ de 1000 euro, un tractor de model „*****”, la preţ de 10 000 euro, stropitoare pentru livezi la preţul de 2000 euro, cauzându-i astfel un prejudiciu material în proporţii deosebit de mari în sumă totală de 32 000 euro, echivalentul a 515200 lei, conform ratei de schimb valutar al BNM din data de 01.01.2011.

Instanța de fond a pronunțat sentința în cauză.

În termen, sentința instanței de fond a declarat apel, procurorul în Procuratura raionului Edineț, Nadejda Podgurschi, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care Paduca Mihail ***** să fie declarat culpabil de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP RM şi a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 10 ani cu ispăşirea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. Măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi localitatea a o schimba cu luarea inculpatului sub strajă din sala de judecată. Sechestrul aplicat a menţine timp de o lună de la intrarea sentinţei în vigoare. A încasa cheltuielile judiciare conform rechizitoriului. Acţiunea civilă înaintată de partea vătămată a admite.

În motivarea apelului a indicat, că:

-instanţa de judecată contrar prevederilor art. 101 Cod de procedura penală nu a dat apreciere fiecărei probe examinate şi analizate de către acuzare din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coraborării lor;

-la baza emiterii sentinţei de încetare a procesului penal, instanţa de judecată a pus ordonanţa de neîncepere a urmăririi penale din 06.11.2013 prin care s-a dispus neînceperea urmăririi penale la cererea lui Bortă Ion în privinţa lui Paduca Mihail, fără însă a ține cont de faptul că prin ordonanţa din 21.12.2018 s-a dispus admiterea plîngerii înaintate în adresa Procuraturii raionului Edineţ de către Bortă Ion şi anulată ordonanţa de neîncepere a urmăririi penale. Astfel instanţa de judecată nejustificat şi neîntemeiat a conchis că pe cazul dat că în conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală se constată temeiul prevăzut de art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală;

-mai mult ca atît, la emiterea sentinţei pe caz instanţa de judecată punînd la bază orodonanţa de neîncepere a urmăririi penale din 06.11.2013, urma totodată să reţină că prin ordonanţa de punere sub învinuire din 14.07.2018 Paduca Mihail a

fost învinuit de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP al RM precum că în perioada anilor 2010-2011, prin înţelăciune şi abuz de încredere a însuşit de ia Bortă Ion *****, loc. or. Edineţ mai multe bunuri si anume: două stivuitoare cu capacitatea de 3 tone, preţul unui stivuitor fiind de 5000 euro la preţ total de 10000 euro; două stivuitoare cu capacitatea de 6 tone, preţul unui stivuitor fiind de3000 euro la preţ total de 6000 euro; două chempinguri la preţ de 1000 euro fiecare la preţ total de 2000 euro; motor pentru autoturism de model „***** ”, la preţ de 1000 euro; set pentru vulcanizare auto, la preţul de 1000 euro: un tractor de model,,*****” la preţul de 10 000 euro; stropitoare pentru livezi la preţul de 2000 euro, cauzîndu-i astfel un prejudiciu material în proporţii deosebit de mari în sumă totală de 32000 euro echivalenutul a 515200 lei;

-astfel, din totalitatea bunurilor indicate în ordonanţa de punere sub învinuire nu toate au contituit obiectul examinării adresării lui Bortă Ion din anul 2013 în baza căreia şi a fost emisă ordonanţa din 06.11.2013, după cum urmează: o stivuitoare, un motor pentru autoturism de model „***** ”, la preţ de 1000 euro, un tractor de model *****”, la preţul de 10 000 euro şi stropitoare pentru livezi la preţul de 2000 euro, dobîndirea cărora prin înşelăciune şi abuz de încredere de către Paduca Mihail a fost dovedit pe deplind prin totalitatea probelor concludente administrate şi examinate în şedinţa de judecată, şi anume, declaraţiile părţii vătămate şi a martorilor;

-astfel constatarea instanţei de judecată precum că nu au fost prezentate probe că Paduca Mihail săvîrşit infracţiunea incriminată şi că acuzarea nu a adus probe care să vină să confirme dobîndirea prin înşelăciune şi abuz de încredere de către ultimul a bunurilor părţii vătămate, este neîntemeiată.

Împotriva sentinței a declarat apel și de partea vătămată Bortă Ion prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Paduca Mihail să fie recunoscut vinovat şi să-i fie stabilită o pedeapsă în limitele prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod Penal, cu admiterea acţiunii civile înaintate de către mine şi incasarea de la inculpatul Paduca Mihail în beneficiul lui Bortă Ion a sumei de 627520 lei ce reprezintă prejudiciu material cauzat prin fapta interzisă de legea penală -com iterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod Penal.

În motivarea apelului a indicat, că:

-în perioada 2013-2016 a adresat organelor de drept -Procuraturii raionului Edineţ; Inspectratului de Poliţie Edineţ, Procuraturii Generale mai multe plîngeri prin care a solicitat atragerea la răspundere penală conform art. 190 alin. (5) Cod penal pentru escrocherie a cet. Paduca Mihail, care în perioada 2010-2011 prin înșelăciune şi abuz de încredere a însuşit de la el mai multe bunuri şi anume: două stivuitoare cu capacitatea de 3 tone, preţul unui stivuitor fiind de 5000 euro, la preţ de 10000 euro; două stivuitoare cu capacitatea de 6 tone preţul unui stivuitor fiind

de 3000 euro, la preţ de 6000 euro; două chempinguri în sumă totală de 2000 euro; un motor pentru autoturism „***** ” la preţ de 1000 euro; un set pentru vulcanizare auto la preţ de 1000 euro; un tractor de model „ *****” la preţul de 10000 euro; stropitoare pentru livezi la preţul de 2000 euro, cauzându-i un prejudiciu material în proporţii deosebit de mari în sumă totală de 32000 euro;

-în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal nu putea să prezinte probe precum acte de vămuire, informaţie de la poliţia de frontieră, acesta fiind obligaţia organului de urmărire penală şi procurorului. A prezentat contractele încheiate între el şi firmele din străinătate de unde a procurat utilajele agricole şi alte probe însă instanţa de judecată consideră, că le-a dat o apreciere contrar art. 101 alin. (1-3) CPP;

-consideră, că instanţa nu a luat în consideraţie şi faptul că latura obiectivă a infracţiunii de escrocherie s-a realizat prin acţiunea de dobândire a bunurilor - banilor de la realizarea utilajelor agricole prin înşelăciune. Conform acordului de societate civilă încheiat în mod verbal dintre el şi Paduca Mihail, a găsit şi a adus în Republica Moldova utilajele agricole indicate în rechizitoriu, a muncit pentru acesta o perioadă îndelungată şi acest fapt poate fi probat, însă Paduca Mihail după vinderea acestora şi-a însuşit tot venitul;

-în instanţa de judecată nimeni nu a pus întrebarea de unde Paduca Mihail care nu lucrează dispune de astfel de sume de bani pentru împrumut sau pentru procurarea tehnicii agricole, locul de unde acesta pretinde că le-a procurat, modul cum au fost introduse în ţară.

*Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2021, apelurile procurorului în Procuratura raionului Edineț, Nadejda Podgurschi și al părții vătămate Bortă Ion ***** declarate împotriva sentinței judecătoriei Edineț (sediul Central) din 30.01.2019 în cauza lui Paduca Mihail *****, pe art. 190 alin. (5) Cod penal, s-au admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea ei și pronunțarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:*

*În corespundere cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod pr. penală Paduca Mihail ***** s-a achitat de sub învinuirea formulată pe art. 190 alin. (5) Cod penal pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.*

*Măsura preventivă – obligația de nepărăsire a localității aplicată în privința inculpatului Paduca Mihail ***** s-a revocat.*

Acțiunea civilă înaintată în procesul penal de partea vătămată Bortă Ion s-a respins ca neîntemeiată.

*Măsura asiguratorie, sub formă de sechestru aplicată asupra bunului imobil cu numărul cadastral ***** din mun. Edineț str. *****, cu valoarea estimativă de 555 747 lei, ce aparține lui Paduca Mihail, s-a anulat din momentul ce decizia va deveni definitivă.*

S-a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 46,50 lei.

***Fiind contestată**, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 iunie 2022 s-au admis recursurile ordinare declarate declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei și de partea vătămată Bortă Ion, casează total decizia Colegiului Penal al Curţii de Apel Bălți din 23 decembrie 2021, în privința inculpatului Paduca Mihail Mihail, şi s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.*

Potrivit art.436 al.(2) CPP RM, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Rejudecând cauza, inculpatul Paduca Mihail, fiind citat în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare prin încheierea din 17 iulie 2024, considerente din care, în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1 Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului, ținând cont și de faptul că drepturile și interesele sale în instanța de apel sunt apărate și reprezentate de avocatul Vladislav Teleba.

Procurorul participant Liliana Pasat în ședința instanței de apel a susținut apelurile declarate și a solicitat admiterea acestora din motivele invocate.

Avocatul Corina Movilă în interesele părții vătămate Bortă Ion (decedat) a susținut apelurile declarate pe cauză și a solicitat admiterea acestora în sensul declarat.

Avocatul Vladislav Teleba în interesele inculpatului Paduca Mihail în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelurilor ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

În cadrul judecării cauzei în instanţa de apel, în vederea respectării indicaţiilor date prin Hotărîrea Plenului CSJ a RM „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” nr.22 din 12.12.2005, modificată prin Hotărîrea Plenului CSJ nr.4 din 30.03.2009 şi nr.10 din 24.12.2010, care indică la faptul că apelul este o continuitate a judecării cauzei, instanța de apel a admis demersul înaintat de partea acuzării referitor verificarea suplimentară a probelor.

În cadrul şedinţei instanţei de apel, au fost verificate suplimentar și probele conţinute în materialele cauzei penale, cu consemnarea lor în procesul-verbal al ședinței de judecată, printre care:

Volumul nr. I.

– ordonanță de începere a urmăririi penale din 04.10.2016, (f.d. 1).

– proces-verbal privind constatarea unei bănuieli rezonabile cu privire la infracțiune în cadrul examinării materialului în R2 cu nr. 2941 din 17.08.2016, din 05.09.2016, (f.d. 4).

– cerere de la cet. Bortă Ion ***** din 15.08.2016, (f.d. 6).

– proces-verbal de notificare a declarațiilor lui Paduca Mihail Mihail, din 23.08.2016, (f.d. 7).

– proces-verbal de notificare a declarațiilor lui Bortă Ion *****, din 24.08.2016, (f.d. 11).

– explicație de la Bortă Ion *****, din 24.08.2016, (f.d. 12).

– scrisoare de expediere nr. 2-455/13-3306 din 03.10.2013, cu anexe în copie, (f.d. 18-28).

– proces-verbal de cercetare la fața locului din 02.01.2017 cu tabel fotografic, (f.d. 33-34).

– proces-verbal de audiere a martorului ***** *****, din 08.02.2017, (f.d. 37).

– proces-verbal de audiere a martorului ***** *****, din 27.02.2017, (f.d. 38).

– proces-verbal de cercetare la fața locului din 27.02.2017, cu tabe fotografic, (f.d. 39-40).

– proces-verbal de cercetare la fața locului din 01.03.2017, cu tabel fotografic, (f.d. 43-44).

– proces-verbal de audiere a părții vătămate Bortă Ion *****, din 09.03.2017, (f.d. 48).

– cerere de la Bortă Ion *****, (f.d. 49).

– ordonanță de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui Bortă Ion *****, din 09.03.2017, (f.d. 50).

– proces-verbal de ridicare din 09.03.2017, cu anexe documente ridicate, (f.d. 52-59).

– raport de expertiză nr. 6237 din 18.10.2013, (f.d. 60-61).

– decizia Curții de Apel Bălți, din 18.02.2015, în privința lui Paduca Mihail *****l, în copie, (f.d. 89).

– revendicare pe numele lui Paduca Mihail *****, (f.d. 94).

– proces-verbal de audiere a părții vătămate (suplimentar) Bortă Ion *****, din 10.08.2017, (f.d. 103).

– proces-verbal de confruntare din 16.11.2017, între partea vătămată Bortă Ion și învinuitul Paduca Mihail, (f.d. 125-127).

– declarațiile părții vătămate Bortă Ion din 08.06.2018, (f.d. 178).

– declarațiile martorului ***** din 08.06.2018, (f.d. 179).

– declarațiile martorului ***** din 03.10.2018, (f.d. 192).

– declarațiile părții vătămate Bortă Ion din 04.10.2018, (f.d. 199).

– cerere de chemare în judecată de la Bortă Ion ***** din 05.11.2018, (f.d. 209-210).

– declarațiile părții vătămate/civile Bortă Ion din 03.12.2018, (f.d. 220-221).

Volumul nr. II.

– ordonanță privind admiterea cererii, din 21.12.2018, (f.d. 29-30).

Volumul nr. III.

– declarațiile părții vătămate Bortă Ion din 21.08.2019, (f.d. 2).

– declarațiile părții vătămate Bortă Ion din 14.11.2019, (f.d. 3-4).

– declarațiile părții vătămate Bortă Ion din 04.06.2020, (f.d. 5).

– declarațiile suplimentare a părții vătămate Bortă Ion din 19.08.2021, (f.d. 19).

– declarațiile martorului Gonța Nicolae ***** din 25.11.2021, (f.d. 20-24).

– declarațiile suplimentare a părții vătămate Bortă Ion din 25.11.2021, (f.d. 25- 26).

Audiind participanţii la proces, verificând argumentele invocate în apelul declarat, prin prisma probelor administrate, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelurile procurorului în Procuratura raionului Edineț, Nadejda Podgurschi și partea vătămată Bortă Ion, *urmează a fi admise, din alte motive decât cele invocate, cu casarea totală a sentinţei şi pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Paduca Mihail învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal RM , în temeiul art. 391 alin. (1) pct.5) Cod de procedură penală, din considerentele enunțate în continuare în prezenta decizie.*

În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 2) CPP RM, instanţa de apel judecînd cauza, admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă.

Conform art. 409 alin. (1) CPP RM se reglementează, că instanţa de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declaraţia de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

Colegiul penal menţionează şi prevederile art. 409 alin. (2) CPP RM, potrivit căruia se indică, că în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanţa de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăţi situaţia apelantului.

Potrivit art. 414 alin. (1) CPP RM, instanţa de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima

instanţă, conform materialelor din cauza penală, şi în baza oricăror probe noi prezentate instanţei de apel.

Art. 414 alin. (2) CPP RM reglementează, că instanţa de apel verifică declaraţiile şi probele materiale examinate de prima instanţă prin citirea lor în şedinţa de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Colegiul penal ține să indice, că potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, s*entinţa de încetare a procesului penal se adoptă dacă:*

1) lipseşte plîngerea părţii vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părţile sau împăcat;

2) a intervenit decesul inculpatului;

3) persoana nu a atins vîrsta pentru tragere la răspundere penală;

4) există o hotărîre judecătorească definitivă asupra aceleiaşi persoane pentru aceeaşi faptă;

5) există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra aceleiaşi persoane pentru aceeaşi faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal;

6) există alte circumstanţe care exclud sau condiţionează pornirea urmăririi penale şi tragerea la răspundere penală; precum şi

7) în cazurile prevăzute în art.54-56 din Codul penal.

(2) În cazul prevăzut în art.332 alin. (2), instanţa încetează procesul penal, cu aplicarea sancţiunii contravenționale prevăzute în Codul contravenţional.

(3) În cazul sentinței de încetare a procesului penal în temeiurile prevăzute la alin. (1) pct. 2), 3) și 7) și la alin. (2), instanța de judecată se pronunță asupra confiscării bunurilor în cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 106–106[2] din Codul penal nr. 985/2002.

Reieșind din cele menționate și prevederile legale expuse, analizând temeiurile de încetare din partea descriptivă și din dispozitivul sentinței, Colegiul observă o neconcordanță în stabilirea temeiului ce stă la baza încetării procesului penal în privința lui Paduca Mihail, fiind constatate în sentință concluzii și temeiuri de încetare diferite prevăzute de art.391 al.(1) pct.5) și, respectiv, pct.6) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de fond în motivarea sentinței adoptate și în dispozitivul sentinței a indicat două motive diferite de încetare a procesului penal în privința lui Paduca Mihail, indicând că se încetează procesul penal în cauza lui Paduca Mihail ***** învinuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal al Republicii Moldova*, în legătură cu existenţa hotărârii organului de urmărire penală asupra aceleaşi persoane, pentru aceeaşi faptă de neîncepere a urmăririi penale şi există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală*, fapt care este inadmisibil la adoptarea unei sentințe de încetare.

Astfel, Colegiul penal atestă că menționarea concomitentă a două temeiuri de încetare ce se exclud una pe alta, în aceiași hotărîre judecătorească, este o eroare de procedură.

În astfel de situaţie, instanţa de apel va proceda conform prevederilor art. 415 alin. (1) pct. 2) CPP – „admite apelul, casînd sentinţa parțial sau total, din oficiu, în baza art.409 al.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanţă”.

Această situaţie rezultă şi din explicaţiile pct.21 al Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” modificată prin Hotărîrea Plenului CSJ nr.4 din 30.03.2009, conform căruia „în cazul cînd prima instanţă nu a respectat prevederile art.394 CPP privind întocmirea sentinţei, însă în fapt probele au fost cercetate, instanţa de apel, casînd sentinţa din acest motiv, va continua prin rejudecare cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor şi, respectînd normele procedurale (art.393-397 CPP), va pronunţa o nouă hotărîre conform ordinii stabilite pentru prima instanţă”.

De rînd cu aceasta, Colegiul penal reţine, că potrivit pct.14.2 a Hotărîrii Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, completată prin hotărîrea nr.10 din 24.12.2010, apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în faţa primei instanţe. În cadrul judecării în apel, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de către prima instanţă (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi la administrarea oricăror probe noi. Instanţa de apel poate adopta una din soluţiile pe care le poate pronunţa prima instanţă, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunînd după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Potrivit art.14.7 a hotărîrii nominalizate, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunţat ori trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care, prin apel, se transmit instanţei de apel sînt următoarele:dacă fapta reţinută ori numai imputată a fost săvîrşită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participaţia, contribuţia materială a fiecărui participant; dacă există circumstanţe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanţă prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 CPP.

În ce priveşte chestiunile de drept pe care le poate soluţiona instanţa de apel, acestea sunt: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii; dacă infracţiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menţionate, hotărîrea instanţei de fond urmează a fi desfiinţată, cu rejudecarea cauzei.

Totodată, instanța de apel operează și cu prevederile art.413 alin. (3) CPP, potrivit cărora, instanța de apel, la cererea părților, poate cerceta suplimentar probele administrate în primă instanță și poate administra probe noi, coroborate cu prevederile art.414 al.(6) CPP, potrivit cărora, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Astfel, Colegiul penal indică, că organul de urmărire penală Paduca Mihail a fost învinuit de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.190 alin. (5) Cod penal RM, (f.d.1, vol.I).

Colegiul penal reţine, că prin ordonanța procurorului-adjunct al raionului Edineț, VGordilă din ***06 noiembrie 2013*** ***s-a dispus neînceperea urmăririi penale la cererea lui Bortă Ion, din motiv că nu există faptul infracțiunii***, (f.d.205, vol.II)

Ulterior, prin ordonanța procurorului şef al Procuraturii raionului Edineţ, Ion Chistruga din ***21 decembrie 2018*** s-a admis ca întemeiată contestaţia lui Bortă Ion și s-a anulat ordonanţa emisă de procurorul V. Gordilă din 06.11.2013, în cadrul procesului penal nr. 741, ca nefondată, (f.d.29-30, vol. II).

În continuare, Colegiul penal indică prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală care stipulează, că scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiaşi persoane pentru aceeaşi faptă, cu excepţia cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea respectivă.

Astfel, Colegiul conchide că totalitatea actelor procedurale întocmite la faza de urmărire penală dovedește faptul că Paduca Mihail a fost urmărit penal de două ori, pentru una şi aceiaşi faptă, ceea ce contravine prevederilor art. 22 alin. (1) CPP RM, conform căruia nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvîrşirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanţă neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală şi/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunţată o hotărîre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

Raportat la cele indicate mai sus, Colegiul penal reţine că după dispunerea neînceperii urmăririi penale, legiuitorul la alin. (1) art.287 Cod de procedură penală a stipulat că această acţiune se admite "*numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sînt*

de natură să afecteze hotărîrea pronunţată”. Adică acestea sunt unicele circumstanţe în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceiaşi faptă, consacrat în alin. (2) al art. 22 Cod de procedură penală.

În speță, ordonanța procurorului-adjunct al raionului Edineț, V. Gordilă din ***06 noiembrie 2013*** *de neîncepere a urmăririi penale din motiv că nu există faptul infracţiunii,* a fost anulată prin ordonanţa procurorului şef al Procuraturii raionului Edineţ, Ion Chistruga la data de ***21 decembrie 2018,*** în lipsa motivelor de reluare a urmăririi penale indicate la art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală.

Astfel, este prezentă situația precum că în ordonanţa din 21.12.2018 de anulare a ordonanţei emise de procurorul V. Gordilă din 06.11.2013 nu se invocă drept temei art. 287 Cod de procedură penală și, respectiv, în partea dispozitivă a ordonanţei lipsește soluţia de reluare a urmăririi penale, adică ordonanța nu cuprinde obiectul acţiunii procesuale respective.

Deci, în condiţiile în care nu s-a dispus reluarea urmăririi penale în privința lui Paduca Mihail, careva acţiuni de urmărire penală în privinţa acestuia nu puteau fi efectuate, iar cele efectuate contravin normelor procedurale şi principiului *non bis in idem*, încălcându-se dreptul inculpaților prevăzut la art.22 Cod de procedură penală şi garantat de art. 4 la Protocolul nr. 7 la CţEDO.

Totodată, în ordonanţa din 21.12.2018 nu se menţionează şi nu se face referire la careva fapte noi sau recent descoperite sau careva vicii de procedură, care au determinat anularea ordonanţei de neîncepere a urmăririi penale din 06.11.2013.

Principiul „*non bis in idem*” reglementat de art.22 Cod de procedură penală se regăsește şi în art. 4 al al Protocolului nr. 7 adiţional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului şi libertăţilor Fundamentale, care stipulează că “nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicţiile aceluiaşi stat pentru săvîrșirea infracţiunilor pentru care a fost deja comdamnat printr-o hotărîre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiaşi stat”.

Astfel, principiul dat se referă nu doar la dreptul persoanei de a nu fi judecat de două ori pentru aceeaşi faptă, dar şi la dreptul acesteia de a nu fi urmărită de două ori pentru aceeaşi faptă de organele de urmărire penală.

În materia apllicării principiului discutat, este relevant şi prezintă interes jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, în particular, hotărîrea CtEDO în cauza *Zolotuhin c. Rusiei* din 10.02.20009, unde Curtea a statuat că art. 4 din Protocolul nr.7 trebuie înţeles în sensul că el interzice nu numai judecarea, dar şi urmărirea penală a unei persoane pentru o a două “infracţiune”, *în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt, în substanţă, aceleaşi.*

Curtea Europeană a Drepturilor Omului defineşte că faptele identice sunt faptele care constituie un ansamblu de circumstanţe concrete, care implică de fapt acelaşi inculpat, şi care sînt indisolubil legate între ele în timp şi în spaţiu, a căror

existenţă trebuie să fie demonstrată, în scopul de a se putea iniţia urmărirea penală ori spre a se ajunge la o condamnare a autorului acestora.

Astfel, Colegiul penal menționează faptul că pe parcursul efectuării urmăririi penale, organul de urmărire penală cunoştea cert faptul că în privinţa lui Paduca Mihail, există o ordonanţă de neîncepere a urmăririi penale, deoarece urmărirea penală a fost condusă de acelaşi procuror.

În circumstanțele menționate, Colegiul constată că în această cauză a fost încălcat principiul *non bis in idem*, fiind prezentă situaţia cînd persoana a fost urmărită de două ori pentru aceleaşi fapte.

Colegiul notează că printre garanţiile unui proces echitabil, reglementat de art.6 din Convenţia Europeană, se enumără şi faptul că orice persoană are dreptul de a fi judecat în mod echitabil de un tribunal independent şi imparţial, iar cauza penală în privinţa lui Paduca Mihail nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate drepturile inculpaţilor garantate de Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, cît şi Codul de procedură penală, care echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanţa de apel.

Ori, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sentinţa de încetare a procesului penal se adoptă dacă: *există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra aceleasi persoane pentru aceeaşi faptă de încetare a urmăririi penale.*

Referitor la acțiunea civilă intentată de partea vătămată Bortă Mihail împotriva lui Paduca Mihail, Colegiul penal indică că soluția instanței privind respingerea acțiunii civile ca fiind neîntemeiată este una eronată, dat fiind că potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă se admite, în tot sau în parte ori se respinge la adoptarea unei sentințe de condamnare.

În acest aspect, instanța de apel, ajungînd la concluzia de încetare a procesului penal pornit în privința lui Paduca Mihail din motivele invocate mai sus, va lăsa fără soluționare acțiunea civilă intentată de partea vătămată Bortă Ion împotriva lui Paduca Mihail.

Totodată, prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 02.08.2018, s-a autorizat sechestrarea bunurilor materiale şi s-a aplicat sechestru asupra bunului imobil cu numărul cadastral *****, situat in mun. Edineţ, str. *****, cu valoarea estimativă de 555747 lei, ce aparţine lui Paduca Mihail, a.n. *****, c.p. *****, în scopul asigurării reparării prejudiciului cauzat.

Conform art. 210 alin. (2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestru și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a hotărârii respective.

Astfel, reieșind din prevederile menționate, Colegiul penal consideră oportună și întemeiată menținerea măsurii asiguratorii sub formă de sechestru aplicată prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 02.08.2018 asupra bunului imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Edineţ, str. *****, ce aparţine lui Paduca Mihail, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a deciziei.

La fel, Colegiul penal reieșind din soluția de încetare a procesului penal în privința lui Paduca Mihail în baza învinuirii înaintate în temeiul art. 391 alin. (1) pct.5) Cod de procedură penală, va dispune respingerea solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 46, 50 lei de la Paduca Mihail.

Suplimentar, Colegiul penal va dispune anularea dispozițiilor căutare în privința lui Paduca Mihail, dispuse prin încheierea din 17 iulie 2024.

Măsura preventivă sub formă de obligare de nepărăsire a țării aplicată prin încheierea din 17 iulie 2024 a expirat de drept.

În aspectul celor menţionate mai sus, Colegiul penal convine că apelurile declarate pe cauză, urmează a fi admise, din alte motive decât cele invocate, sentinţa urmează a fi casată total, cu pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanţă, în aspectul nominalizat.

Conducându-se de art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Apelurile procurorului în Procuratura raionului Edineț, Nadejda Podgurschi și a părții vătămate Bortă Ion declarate împotriva sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 30 ianuarie 2019, se admit, din alte motive decât cele invocate, cu casarea totală a sentinței şi se pronunţă o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, după cum urmează:

Se încetează procesul penal în privința lui Paduca Mihail Mihail, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal RM, în temeiul prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, din motiv că *există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra aceleiaşi persoane pentru aceeaşi faptă de încetare a urmăririi penale.*

Acțiunea civilă înaintată de Bortă Ion împotriva lui Paduca Mihail, se lasă fără soluționare.

Se menține măsura asiguratorie sub formă de sechestru aplicată prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 02.08.2018 asupra bunului imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Edineţ, str. *****, ce aparţine lui Paduca Mihail, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a deciziei.

Se respinge solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 46,50 lei de la Paduca Mihail.

Se anulează dispozițiile de căutare în privința lui Paduca Mihail, dispuse prin încheierea din 17 iulie 2024.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunţată în şedinţă publică la **28 iulie 2026.**

Preşedinte de şedinţă, judecător Ion Talpa

Judecătorii Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari